

JURY RAPPORT JAN SCHAEFERPRIJS 2014

Jury:

Janke Smit

Niek Rengers

Wim Jansen Lorkeers

Op 19 juni heeft de PvdA fractie in Enschede een brief geschreven aan organisaties en instellingen, waarin een oproep werd gedaan om kandidaten te stellen voor de Jan Schaeferprijs 2014. Voor de achttiende keer wordt vandaag deze prijs uitgereikt aan mensen die op geheel vrijwillige basis een bijzonder initiatief hebben genomen en uitgevoerd. Mensen die de handen uit de mouwen hebben gestoken waardoor een zichtbare verbetering voor de leefomgeving van de eigen buurt, de wijk of de stad Enschede tot stand is gekomen.

Tot 1 september konden kandidaten worden aangedragen. Voor de Jan Schaeferprijs 2014 zijn acht kandidaten genomineerd. Met allen is een gesprek gevoerd. Op basis van de nominatie en de gevoerde gesprekken is een verslag gemaakt. Op basis daarvan is door de jury een beslissing genomen, welke vanmiddag openbaar gemaakt zal worden.

De acht genomineerden zijn (op volgorde van binnenkomst):

1. Esther Ziel en Ralph de Jong van huiskamer Mekkelholt
2. Wijkraad Lasonder, 't Zeggelt, Het Boddenkamp
3. Wijkraad Stadsveld
4. Stichting Vierkwart
5. Lex Pauka voorzitter wijkraad Horstlanden Veldkamp
6. Activiteitencommissie Smileyveld
7. Het Groen Team
8. Kernteam vrijwilligers speeltuin 't Varvik.

1. Ester Ziel en Ralph de Jong van huiskamer Mekkelholt

De Huiskamer van de Buurt is een initiatief van het Bewonersplatform Mekkelholt, met Ester Ziel en Ralph de Jong als kartrekkers. De Huiskamer is ontstaan nadat een aantal jaren geleden het winkelcentrum Mekkelholt leeg kwam en omwonenden bang waren voor verloedering en vandalisme. Men was bang dat het dan van kwaad naar erger zou kunnen gaan. De gemeente Enschede was bereid ondersteuning te geven, op voorwaarde dat de wijk zelf het initiatief zou nemen om wat van het gebied te maken.

Zo is drie jaar geleden een ontmoetingsplek ontstaan waar bewoners op gezette tijden kunnen binnenlopen om in contact te zijn met de buurtgenoten. Ook worden in de Huiskamer diverse activiteiten gehouden, van een voetbalpraatgroep tot taalles en de maandelijkse buurtmaaltijd, waar buurtbewoners voor een gering bedrag samen aan tafel kunnen. De bewoners weten de Huiskamer inmiddels goed te vinden en de inloopmiddagen worden, met name op de woensdag, goed bezocht met soms zo'n 15 buurtbewoners. Er ontstaat bij deze bezoeken van de buurtbewoners ook een vertrouwensband, waardoor mensen zich sneller uiten over waar ze tegen aanlopen of als er iets aan de hand is. De mensen van de Huiskamer zijn proactief als ze horen dat er iets speelt en ze gaan met de bewoners aan de slag om te kijken of ze er samen in kunnen optrekken. De aandacht die mensen zo krijgen voor hun problemen wordt erg gewaardeerd door de buurt.

De samenwerking met professionele organisaties wordt steeds beter zoals bijvoorbeeld met de nieuwe kringloopwinkel in het pand van het Leger des Heils en de cliënten van RIBW die gebruik maken van en meedraaien bij de activiteiten. Het idee is om ook het inloopspreekuur van zorginstellingen te gaan faciliteren, voor ruwweg alle instellingen rond wijkgericht werken.

Door al deze activiteiten en het sociale karakter van de Huiskamer, waarin Ralph de Jong de bindende factor is, wordt een veilige en sociale omgeving gecreëerd voor buurtbewoners met problemen, in het bijzonder voor de oudere buurtbewoners die in een sociaal isolement dreigen te raken.

De jury bewondert dit waardevolle initiatief van het Bewonersplatform Mekkelholt, en complimenteert in het bijzonder Ester Ziel en Ralph de Jong als kartrekkers van het Huiskamer project.

2. Wijkraad Lasonder, 't Zeggelt, Het Boddenkamp

De wijkraad Lasonder, 't Zeggelt en Het Boddenkamp kwam in 2000 tot stand. Een van de medeoprichters is Frans Biersteker. De wijkraad vindt het belangrijk om Frans met naam te noemen omdat hij nog altijd actief is in de wijkraad. Hij is de drijvende kracht achter een aantal projecten zoals de schoonmaakacties en de kerstviering op het Boerenkerkhof. Hij verdient extra eer bij deze nominatie.

Aanleiding om een wijkraad op te richten was de komst van prostitutie in de wijk. Verder voelde de wijk zich achtergesteld bij de ontwikkelingen in Roombeek en vreesde een afvalbak te worden. Dat wilden de bewoners voorkomen. Eerst organiseerden de bewoners zich op basis van concrete actiepunten. Later werd het een wijkraad. Opkomen voor en bevorderen van leefbaarheid en veiligheid vindt de wijkraad heel belangrijk.

De wijkraad organiseert veel bijeenkomsten en zorgt voor beweging in allerlei kwesties. De raad zoekt het debat en daardoor komen er veel bezoekers bij de vergaderingen. Men ging als één van de eerste wijkraden werken met enquêtes in de wijk, een werkwijze die anderen hebben overgenomen. Het bevorderen van leefbaarheid, het betrekken van bewoners bij hun wijk en het bieden van een plek aan iedereen in de wijk zijn belangrijke speerpunten. Daar zet de wijkraad zich voor in.

De jury heeft veel respect en waardering voor de inzet en betrokkenheid van de wijkraad bij de wijk Lasonder, 't Zeggelt en Het Boddenkamp. Deze wijkraad en ook de andere wijkraden in de stad dragen er toe bij dat Enschede een stad is, waar het prettig wonen is. Al met al een terechte nominatie.

3. Wijkraad Stadsveld.

De wijkraad bestaat uit acht actieve leden uit alle delen van de wijk. Als doel heeft de wijkraad om de belangen van de bewoners van Stadsveld op de terreinen van stadsvernieuwing, groen, openbare ruimtes, milieu en verkeer te behartigen. De wijkraad noemt dit: "bijdragen aan de sociale ontwikkeling en belangenbehartiging voor het welzijn van de inwoners van Stadsveld". De wijkraad is er voor iedereen. In de afgelopen zes jaar van haar bestaan zijn een groot aantal wapenfeiten (of resultaten) te benoemen. Een greep daaruit: een goede samenwerking met stadsdeelmanagement en andere professionals in de wijk over bijvoorbeeld het groenonderhoud. Als belangenbehartiger voor de bewoners van de Akkerflat over de woonomgeving. Het wijkverkeersplan; wateroverlast in de Eikstraat. Overlast van jongeren bij Hattelerplaza. Daarnaast is de wijkraad zelf op zoek naar de zogenaamde 'stille ellende' in de wijk om daarna oplossingen te gaan zoeken. Kortom een actieve groep wijkraadleden die zich belangeloos inzetten voor de leefbaarheid en veiligheid in de wijk Stadsveld. Ook wordt intensief samengewerkt met de speeltuinen binnen de wijk. Samenwerking met de jongerenwerker en de jeugdagent. De wijkraad heeft zich nadrukkelijk beziggehouden met het wijkverkeersplan. Stadsveld is een wat oudere wijk. Daarom is specifiek aandacht gegeven aan het realiseren van evenwicht tussen de belangen van bewoners en ondernemers. Hierdoor is het mogelijk dat ook vrachtverkeer voor de bevoorrading van winkels op een verantwoorde manier kan plaatsvinden.

De jury vindt de nominatie voor de Jan Schaeferprijs dan ook zeer terecht. De werkwijze is feitelijk wat Jan Schaefer bedoeld heeft met: "In gelul kan je niet wonen"; het doen en aanpakken is het motto.

4. Stichting Vierkwart

In het oude Robsoncomplex, een textielfabriek aan de Blekerstraat die als één van de laatsten de deuren sloot, heeft Vierkwart haar intrek genomen. De leegstand van het pand was al jaren een doorn in het oog van de wijk.

Vierkwart is een cultureel centrum voor kunstenaars en buurtbewoners met Wouter Kops en Marloes Staal als drijvende krachten. Zij zagen dat het langzamerhand bergafwaarts ging met de mogelijkheden in de kunstzinnige sector, dus zijn zij zelf op zoek gegaan naar een ruimte waarin meer mogelijk is. Mede door de inzet van het Wijkorgaan Horstlanden Veldkamp en de medewerking van de Woningcoöperatie Domijn, de eigenaar van het complex, is men er in geslaagd het Robson complex daarvoor beschikbaar te krijgen.

Vierkwart heeft een brede doelgroep, aan de ene kant heeft zij atelierruimten beschikbaar voor kunstenaars en jong afgestudeerden. Zo'n 19 kunstenaars maken daar op dit moment gebruik van. Aan de andere kant proberen ze de maatschappij te betrekken en interesseren voor culturele activiteiten, niet alleen voor de bewoners uit de directe omgeving, maar ook wat verder weg in de stad. Wouter en Marloes zijn de drijvende krachten achter Vierkwart, maar de organisatie kan rekenen op zo'n twintig actieve vrijwilligers en de huurders nemen zelf ook klussen voor hun rekening. Alleen voor klussen die te maken hebben met de verbouwing worden af en toe vakmensen ingehuurd.

Bij Vierkwart draait het om de combinatie van kunst, ecologie, maatschappij en alles wat daar tussen zit. Dat zorgt voor een mooie kruisbestuiving tussen bijvoorbeeld de kunstenaars en de mensen die zich meer interesseren voor natuur en groen. Bovendien zorgen de aanwezigheid van de ateliers en het parkje voor wat reuring. Buurtbewoners vinden dat de plek inmiddels weer een positieve bijdrage levert aan de woonomgeving, ook door de samenwerking met het er naast liggende PET paviljoen van de Wijkraad Horstlanden Veldkamp. Dat biedt de mogelijkheid om in de toekomst ook exposities te combineren.

De buurtbewoners zijn nieuwsgierig geraakt en komen spontaan binnenlopen om een kijkje te nemen. De moestuin van het project heeft ook al aardig wat aandacht getrokken, en sinds kort maken cliënten van de nabijgelegen zorginstelling van RIBW aan de Janninksweg gebruik van de ruimten. Tetem

ontvangt veel schoolkinderen op de plek om ze in aanraking te laten komen met kunst en cultuur.

Het project is inmiddels vol op stoom en op 31 oktober vindt de officiële opening plaats. De jury wenst de Stichting Vierkwart veel succes in de komende jaren met dit bijzondere project.

5. Lex Pauka (voorzitter)/ wijkraad Horstlanden Veldkamp

Lex Pauka als voorzitter van de wijkraad en de wijkraad Horstlanden Veldkamp als geheel zijn heel actief en vernieuwend aan de slag in hun wijk. Men steekt veel energie in het benaderen van de bewoners om aan hen te vragen wat zij belangrijk vinden voor hun wijk. Deze wijkraad heeft patent op het houden van keukentafelgesprekken. Dit soort gesprekken is volgens de wijkraad veel effectiever dan allerlei onderzoeken. De wijkraad zoekt de bewoners op en vraagt hoe zij het zien. Na een gesprek hebben de bewoners het gevoel dat er geluisterd wordt en dat zij serieus genomen worden.

Kenmerkend voor de manier van werken van de wijkraad is dat de raad voortdurend probeert om in dialoog te zijn met de bewoners en samen met bewoners oplossingen te vinden. Naast de wijkraad, die uit 5 leden bestaat, zijn er ruim 60 vrijwilligers op verschillende manieren actief. De wijk Horstlanden Veldkamp is een gemengde wijk met zowel huur- als koopwoningen. Bewoners uit alle delen van de wijk doen actief mee.

Een belangrijke doelstelling van de wijkraad is het meedenken over de invulling van lege plekken in de wijk. Zo is er een nieuw gebouw gekomen van de RIBW (Regionale Instelling voor begeleiding bij Wonen, Werken en Welzijn) op de hoek Janninksweg-Blekerstraat. Na meer dan 10 jaar overleg met bewoners, de Woonplaats, architect en ontwikkelaar komt er nu een invulling van de lege plek tussen de Blekerstraat en de Haaksbergerstraat. Iedereen is heel tevreden met het resultaat.

Een actueel actiepunt is de coördinatie van aanplant van nieuwe bomen. Via wijkbudgetten is € 5.000 toegekend; de rest van het geld organiseren bewoners zelf. Andere projecten van de wijkraad zijn de invulling van lege gebieden door het ontwikkelen van pauzelandenschappen, stadstuinbouw, een hondenrenveld en een generatietuin.

Lex Pauka verdient het om genomineerd te zijn voor de Jan Schaeferprijs. Hij en de wijkraad Horstlanden Veldkamp geven een goede en eigentijdse invulling aan het werk van een wijkraad. Zij pakken de actuele knelpunten in hun wijk voortvarend en vernieuwend op.

6. Sport- en speluitleen Smiley Stroinkslanden

Dit initiatief is net prachtig in het nieuws geweest. Afgelopen woensdag heeft de officiële overdracht plaatsgevonden van de sport- en speluitleen van de welzijnsorganisatie Alifa naar het bewonersteam Stroinkslanden. Dat betekent dat we hier niet over een nieuw initiatief praten. Toch vindt de jury dat dit project de waardering moet krijgen die het toekomt. Het bewonersteam, en dan vooral Wil en Willem Holthuis, hebben besloten door te gaan met het project. De hoofdreden daarvan laat zich raden. Het voldoet aan een grote behoefte in de wijk. Heel veel kinderen en jongeren maken gebruik van de sport- en speluitleen. Er is een kernteam van 7 actieve en enthousiaste vrijwilligers en de impact in de wijk van deze activiteiten heeft zich al bewezen. De jury is onder de indruk. Heel veel initiatieven die uit het bewonersteam Sroinkslanden komen zijn succesvol en prijzenswaardig. Ook dit jaar weer een initiatief dat voldoet aan de criteria van de Jan Schaeferprijs. Onze complimenten daarvoor. En het overnemen van Smiley is nog maar een begin. Op dit moment wordt gekeken naar de mogelijkheden voor de winterperiode door het in beheer nemen van de gymzaal en de mogelijke (gewenste) komst van een Krajicek-plaza.

7. Het Groen Team

Een goede 5 jaar geleden is in de Jan van Elburgstraat in Boekelo het burgerinitiatief Groen Team ontstaan. In deze nieuwbouwuurt moest nog een aantal groenstroken aangelegd worden en daarover zocht een aantal burens contact met de gemeente met als inzet dat men zelf het onderhoud wilde gaan doen als de gemeente de juiste planten en bomen zou leveren. Er is naar alle bewoners van de straat een brief uitgegaan van de initiatiefnemers met de vraag hoe men hier tegenaan keek. Toen daar positieve antwoorden op kwamen is het Groen Team van de Jan van Elburgstraat opgestart met een contract met de gemeente voor drie jaar, dat inmiddels al weer is verlengd.

Het mooie van dit project is dat bijna alle burens actief meedoen, zowel in de de ontwikkelingfase van het ontwerp als nu in het onderhoud en wel iedereen naar vermogen. De straat bestaat naast een aantal eengezinswoningen ook uit een appartementencomplex voor 50 plussers. De ouderen die niet kunnen harken of schoffelen, zorgen voor de koffie en de thee. Hierdoor kent iedereen in de straat elkaar en is er vanaf het begin veel saamhorigheid ontstaan.

Uit dit initiatief is weer de jaarlijkse burendag voortgekomen waaraan een 60 tal straatbewoners deelnemen. Iedereen maakt dan soep en broodjes en uiteraard wordt er daarna ook nog gezellig een borreltje met elkaar gedronken. Voor de kerstdagen wordt gezamenlijk de kerstboom in de straat versierd. Hier is ook een mooi gezamenlijk ritueel van gemaakt met glühwein en warme chocolademelk. Gezamenlijk ontsteekt men dan het licht in de boom.

Een mooi bijeffect van het Groen Team is dat nieuwe bewoners heel gemakkelijk in de wijk worden opgenomen en heel snel kennis kunnen maken met de andere bewoners van de straat. Eén van de buurtbewoners maakt af en toe ook een filmpje van de activiteiten en het is leuk om dit later terug te zien. Op het internet onder: www.youtube.com/graefmultimedia is een aantal van deze filmpjes te vinden.

De jury is onder de indruk van de inzet van alle bewoners van de van Elburgstraat om door deze activiteit al jarenlang een positieve bijdrage te leveren aan het groen in hun woonomgeving en de sociale samenhang van de bewoners.

8. Kernteam vrijwilligers speeltuin 't Varvik

Het kernteam vrijwilligers wil met de speeltuin 't Varvik niet alleen aan kinderen een veilige speelplek bieden maar ook een ontmoetingsplek zijn voor ouderen. De speeltuin is er voor jong en oud vinden zij. Bezoekers komen niet alleen uit de omliggende buurten Varvik, Diekman, Diekman Es maar ook uit andere wijken. De boomhut is zelfs een attractie voor de hele stad. .

De speeltuin bestaat al sinds 1951. Toen is door de inzameling van oud papier en lompen geld bij elkaar gebracht om de speeltuin te bekostigen. Vijf jaar geleden is de speeltuin vernieuwd. Met behulp van het Deltaplan Spelen, de Stichting Enschedese Speeltuinen en de gemeente is er geld beschikbaar gesteld voor de vernieuwing van de speeltuin. De kinderen zijn er ook actief bij betrokken geweest. Tegen de verwachting van de vrijwilligers in wilden de kinderen geen kermisattracties maar mooie, actieve en natuurlijke speelplekken. Dit is mede de reden dat er een boomhut kwam, die eigenhandig is gebouwd door het bestuur van de SES.

Er is een vaste kern van 13 personen actief binnen de speeltuin. Daarnaast zijn er vrijwilligers, die meehelpen bij grotere activiteiten. Het programma is zeer uitgebreid: elk dagdeel is er een activiteit voor jongeren maar ook voor oudere wijkbewoners. Van een meidengroep tot een hobbyclub voor ouderen.

Door de activiteiten, die georganiseerd worden, draagt de speeltuin bij aan de sociale samenhang binnen de wijk. In feite heeft de speeltuin het karakter van het 'ouderwetse' buurthuis gekregen en is een voorbeeld van vrijwilligersinitiatieven in de participatiesamenleving. Het straalt veel 'noaberschap' uit.

De jury heeft veel respect en waardering voor de inzet en betrokkenheid van het kernteam vrijwilligers speeltuin 't Varvik. Met hun werk leveren ze een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van hun buurt. Dat is een pluim waard.

Tot zover de acht genomineerde initiatieven.

Na de korte presentatie van de acht genomineerden komt het belangrijkste moment: de uitslag.

Eerst wil ik, namens de jury, onze complimenten overbrengen aan de PvdA gemeenteraadsfractie en de fractieondersteuners Clemens Pot, Marlon Kronenburg en Rob Witvoet voor hun inzet en voorbereidende werkzaamheden. Hierdoor kon de jury doen waarvoor we bij elkaar geroepen zijn, namelijk de nominaties beoordelen en een prijswinnaar kiezen.

De jury heeft de verschillende kandidaten beoordeeld op basis van de voor de Jan Schaeferprijs geldende criteria:

- ➔ het moet gaan om een initiatief dat toegankelijk is en het leefklimaat van stad, wijk, buurt of straat zichtbaar of tastbaar verbetert.
- ➔ Het initiatief moet zich al bewezen hebben.
- ➔ De kandidaat of organisatie moet dit initiatief als vrijwilliger hebben genomen.

Ook dit jaar was het voor de jury weer een moeilijke keuze. Het vergelijken van een initiatief van personen tegenover initiatieven genomen door bijvoorbeeld een wijkraad is niet eenvoudig. Ook de aard van de activiteiten laten zich niet altijd goed met elkaar vergelijken. Alle acht voorgedragen initiatieven worden door de jury als zeer waardevol geacht. En feitelijk kunnen alle acht nominaties winnaar zijn. Daarvoor in ieder geval aan allen onze welgemeende complimenten.

De jury heeft tot taak een beslissing te nemen en dat hebben we ook gedaan.

Bekendmaking van de winnaar door Laurens van der Velde:

De jury is ook dit jaar weer unaniem in haar besluit. Alle voorgedragen initiatieven voldoen aan de criteria. Omdat er toch een winnaar moet komen heeft de jury gemeend veel belang te moeten hechten aan het criterium dat een initiatief ook vernieuwend moet zijn in aard en werkwijze.

De jury vindt dan ook dat de prijs dit jaar moet worden toegekend aan een persoon die, in zijn functie als voorzitter en aanjager, op een vernieuwende wijze de leefbaarheid van de woonomgeving en de sociale cohesie in de wijk zichtbaar heeft verbeterd. De variatie aan initiatieven en activiteiten, niet de wijkraad maar de bewoners centraal stellen, mag als voorbeeld dienen.

Het is u wellicht al duidelijk. De jury heeft besloten om de Jan Schaeferprijs 2014 toe te kennen aan Lex Pauka, voorzitter van de wijkraad Horstlanden Veldkamp.

Hartelijk gefeliciteerd met deze prijs.

Enschede, 20 september 2014

De jury van de Jan Schaeferprijs 2014.

Janke Smit

Niek Rengers

Wim Jansen Lorkeers